

als de EU afhankelijk zou zijn van vis gevangen in eigen wateren zouden de schappen begin juli al leeg zijn

COREY ARNOLD

OCEAN2012 is een alliantie van organisaties die zich bezighoudt met het hervormen van het Europese visserijbeleid. Zij wil overbevissing een halt toeroepen, destructieve vispraktijken stoppen en een eerlijk en een rechtvaardig gebruik van gezonde visbestanden mogelijk maken.

OCEAN2012 is opgericht en wordt gecoördineerd door de Pew Environment Group, de natuurbeschermingsafdeling van The Pew Charitable Trusts, een niet-gouvernementele organisatie die streeft naar het beëindigen van de overbevissing in de oceanen overal ter wereld.

De stuurgroep van OCEAN2012 bestaat uit de Coalition for Fair Fisheries Arrangements, Ecologistas en Acción, The Fisheries Secretariat, nef (new economics foundation), de Pew Environment Group en Seas at Risk.

www.ocean2012.eu

**“Heeft deze vis een luchtje?”
WAT OVERBEVISSING VOOR U BETEKENT 3**

In deze brochure laat OCEAN2012 zien wat overbevissing betekent voor de kwaliteit van de vis die mensen in Europa eten. De brochure maakt deel uit van een serie. Deze serie laat zien wat de impact is van overbevissing op mens en natuur.

Er wordt op grote schaal fraude gepleegd en nietsvermoedende burgers in zijn hier in veel Europese lidstaten het slachtoffer van. Vis wordt verkeerd geëtiketteerd en verkocht als duurdere of zelfs als duurzaam gevangen vis. Waarom gebeurt dit? De vraag naar vis wordt groter terwijl er steeds minder lokaal gevangen vis beschikbaar is als gevolg van overbevissing. Europa moet dus meer en meer vis importeren. Deze goedkopere vis overspoelt de Europese markten – en wordt vaak onder valse voorwendselen aan ons verkocht.

Weet wat u eet!

Wist u dat 28 procent van alle kabeljauw die in Ierland wordt verkocht, geen kabeljauw is? Onjuist geëtiketteerde pollak, koolvis en wijting wordt als kabeljauw verkocht – door de filets te paneren, roken of frituren lijken, ruiken en smaken deze toch heel anders dan verse vis.

Tot dit verbluffende inzicht kwamen wetenschappers van de Universiteit van Dublin toen zij DNA-tests uitvoerden op willekeurige monsters vis gekocht bij visboeren, supermarkten en viskramen in Ierland..

Uit de tests bleek onder andere dat een deel van de vis die was geëtiketteerd als 'duurzaam gevangen Pacifische kabeljauw' in feite overbeviste kabeljauw uit de Atlantische Oceaan was. De fraudeurs maken dus misbruik van de voorkeur van de consument om duurzaam gevangen vis te kopen. Bovendien denken consumenten zo dat het goed is gesteld met de kabeljauwpopulatie in de Ierse en Noordzee omdat de soort goed verkrijgbaar is^{1,2}.

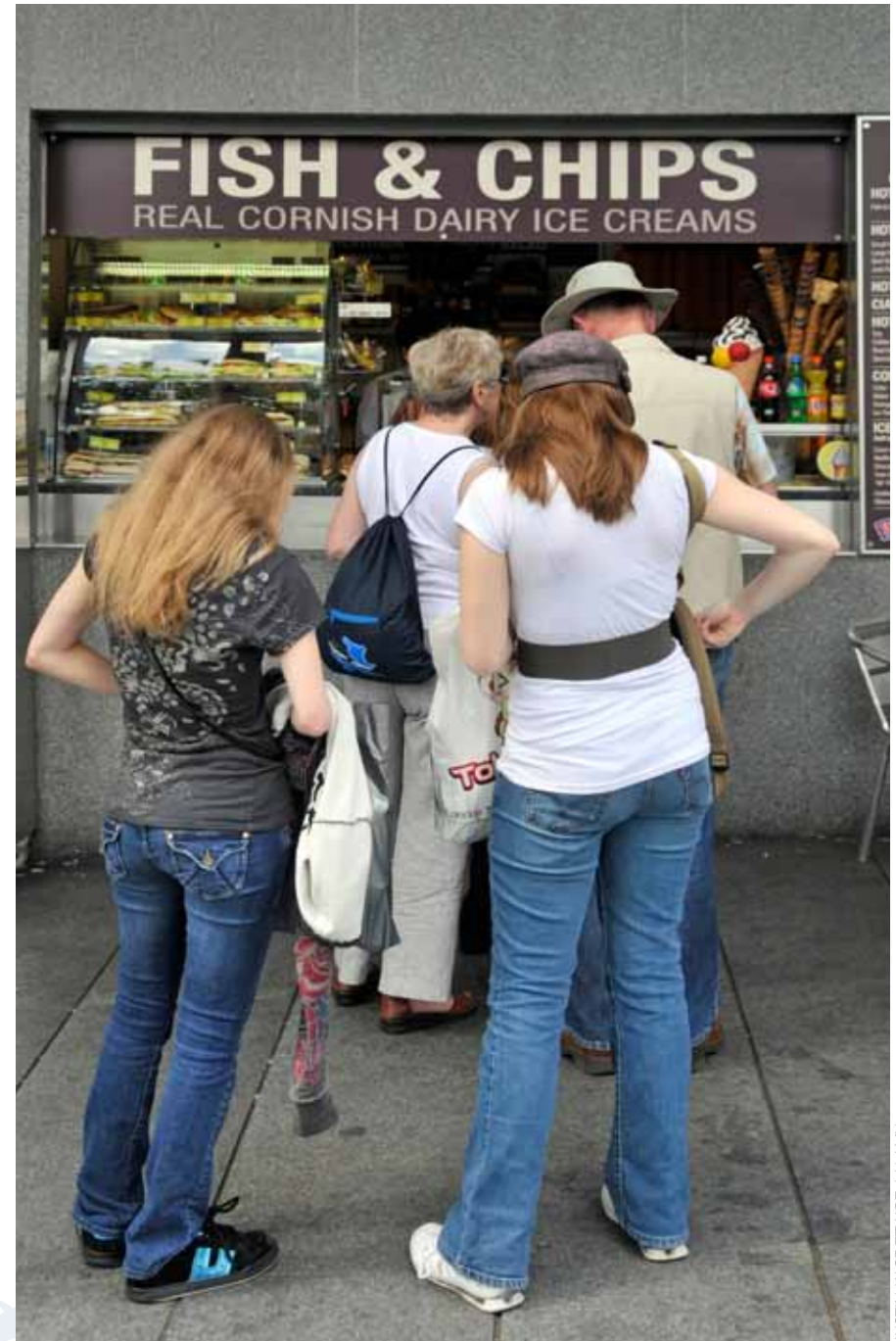
Kabeljauw is voor de Ieren en Britten wat gaffelkabeljauw is voor de Spanjaarden. Onderzoek door de universiteit van Oviedo, Spanje, in 2004, 2006 en 2010 heeft aangetoond dat onjuiste etikettering en het verwisselen van soorten op grote schaal ook in Spanje plaatsvindt. Tussen 31 en 39 procent van de gaffelkabeljauw bleek de goedkopere soort uit Afrika te zijn en niet de duurdere variant die in Europa wordt gevangen of vanuit Amerika wordt geïmporteerd^{3,4}.

1 Miller, D.D and Mariani, S. (2010) Smoke, mirrors, and mislabelled cod: poor transparency in the European seafood industry. *Frontiers in Ecology and the Environment*, Vol.8, Issue 10, pp. 517–521.

2 Miller, D., Jessel, A. and Mariani, S. (2011) Seafood mislabelling: comparisons of two western European case studies assist in defining influencing factors, mechanisms and motives. *Fish and Fisheries*, DOI: 10.1111/j.1467-2979.2011.00426.x

3 Garcia-Vazquez, E. (2010) High Level of Mislabeling in Spanish and Greek Hake Markets Suggests the Fraudulent Introduction of African Species. *J. Agric. Food Chem.*, Vol. 59, No.2, pp. 475–480. DOI: 10.1021/jf103754r

4 www.thefishsite.com/fishnews/14417/40-per-cent-of-hake-mislabelled-in-spain Dated 14 March 2011, accessed 16 September 2011.

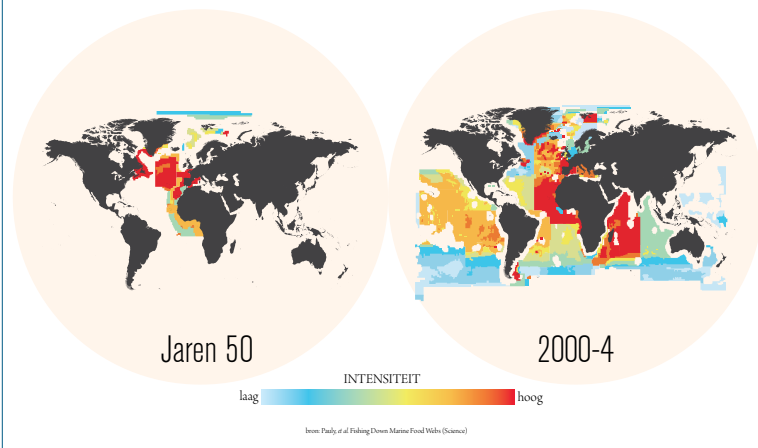
consumenten kopen steeds vaker goedkope vis van slechte kwaliteit

Zelfs vanuit wetenschappelijk perspectief is er geen verschil in kwaliteit tussen de verschillende soorten gaffelkabeljauw. De Spanjaarden beelden zich echter het verschil in en zijn bereid meer te betalen voor lokaal gevangen, verse gaffelkabeljauw. De gemiddelde prijzen voor Europese gaffelkabeljauw in 2010 (€ 11,72/kg) lagen bijna tweemaal hoger dan de prijs voor de Afrikaanse variant (€ 6,79/kg)⁴. Europa importeert ruim 100.000 ton gaffelkabeljauw per jaar – hiervan gaat 60 procent naar Spanje ter compensatie van de grote daling van het lokaal gevangen aanbod. Fraudeurs lopen binnen door te verkondigen dat gaffelkabeljauw uit andere delen van de wereld in de eigen wateren is gevangen⁴.

Ondertussen kopen consumenten in Nederland en Duitsland meer goedkopere vis van slechtere kwaliteit om het gat te dichten dat is ontstaan door

Waarom hebben we in de supermarkt niet gezien dat visvoorraden instorten?

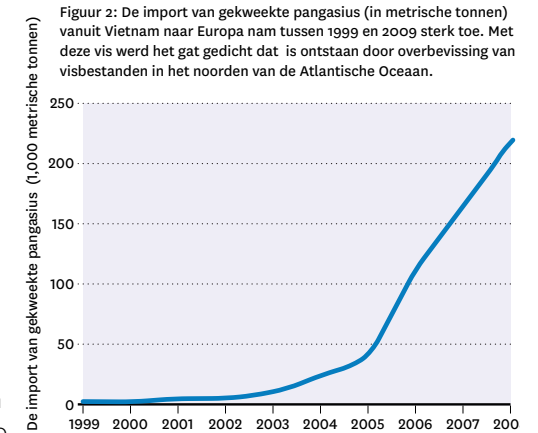
Mondiale visserij door de Spaanse vloot

DAVID MCCANDLESS

overbevissing. Om het kleinere aanbod van traditionele koudwatersoorten die worden gevangen in het noordelijke deel van de Atlantische Oceaan, op te vangen liggen de koelschappen in supermarkten vol met pangasius, een reuzenmeerval die wordt gekweekt in de warme zoete en brakke wateren van Zuid-Oost-Azië.

Tot zeven jaar geleden kende nauwelijks iemand deze vis, maar in Nederland en Duitsland is inmiddels een grote afzetmarkt⁵ en de vis prijkt op menu's van restaurants in heel het land. Pangasius komt in Duitsland op de vijfde plaats in de lijst met best verkochte vissoorten⁶. Van 1999 tot en met 2009 steeg de import van pangasius in Europa van circa 2000 tot ruim 220.000 ton (Figuur 2) – de vis heeft de plaats van (gaffel)kabeljauw ingenomen⁷. Sommige mensen vinden dat de vis nauwelijks smaak heeft, terwijl anderen zich afvragen hoe iemand kan verwachten dat de soort smaakt naar onze koude noordelijke zeeën terwijl de vis wordt gekweekt in modderige poelen met zoet en brak water in de rivieren en delta's van Zuid-Oost-Azië. Maar ook hier worden consumenten om de tuin geleid – in 2009 werden divers Britse 'fish and chips'-verkopers vervolgd omdat ze pangasius verkochten als kabeljauw⁸.

5 www.fischinfo.de Accessed 20 September 2011.

6 www.fischinfo.de/index.php?1=1&page=presse_det&link=a&id=737 Accessed 20 September 2011.

7 Fernández-Polanco, J., Knapp, G. and Llorente, I. (2011) Effects of Pangasius imports on the European Union market for frozen fish fillets, found at: www.was.org/documents/MeetingPresentations/AA2011/AA2011_0077.pdf; and Asche, F., Rolla, K.H. and Trolvik T. (2009) New aquaculture species—the whitefish market. *Aquaculture Economics and Management*, Vol.13, No.2, pp.76–93.

8 Dowling, K. and Leake, J. (2011) Fishy labels: what's really in that pack of haddock? *The Sunday Times*, 24 April 2011.

FEITEN OVER OVERBEVISSING

In 2011 was de staat van 64 procent van de visbestanden in de Europese wateren niet bekend, voornamelijk wegens gebrek aan gegevens. Van de visbestanden waar wel informatie over was, was 63 procent overbevist. Wereldwijd is het gemiddelde 28 procent. In de Middellandse Zee is een opvallende 82 procent van de bekende visbestanden overbevist.

De vangstquota voor de Noordzee die de Europese ministers van visserij voor 2011 vaststelden, waren gemiddeld 11 procent hoger dan wat de wetenschap had geadviseerd. De quota voor de Ierse en Keltische Zee en de westkant van Schotland waren zelfs 42 procent hoger.

Ondanks de gesubsidieerde afslanking heeft de EU-

vloot voldoende capaciteit om twee- à driemaal zo veel vis te vangen dan duurzaam verantwoord is.

Tussen 2007 en 2013 deelt het Europees Visserijfonds € 4,3 miljard uit aan de visserijen en aanverwante sectoren. De brandstof voor vissersboten is vrijgesteld van energiebelasting. Ook worden vissersvloten en de visindustrie

in heel Europa gesubsidieerd doordat samenwerkingsovereenkomsten met derde landen (bijvoorbeeld in West Afrika) door de Europese Unie worden bekostigd.

Bronnen: COM(2011)298 Consultation on Fishing Opportunities, 25 mei 2011. Informatiebladen van Europese Commissie over het GVB, 2008.

..kom ik actie en laat je stem horen

vervolgens verkopen in supermarkten en afhaalrestaurants is erg gemakkelijk omdat wij, als consument, meestal niet kunnen proeven wat het verschil is.

Wat u hieraan kunt doen

Hoe maken we een einde aan overbevissing? Het is de verantwoordelijkheid van politici om een einde te maken aan overbevissing. Het is de verantwoordelijkheid van burgers om zorgvuldig te kiezen wat zij eten, en om de politici aan te zetten tot en te steunen bij het nemen van besluiten. Help ons een eind te maken aan overbevissing door uw stem te laten horen en in actie te komen voor een ecologische visie van gezonde oceanen en duurzame visserij op de lange termijn.

De vraag naar vis wordt groter terwijl er steeds minder lokaal gevangen vis beschikbaar is als gevolg

Waarom gebeurt dit?

Economen en handelsanalisten hoeven lang na te denken om te begrijpen waarom Europa grote hoeveelheden pangasius en andere soorten importeert. Onderzoek laat zien dat als Europa uitsluitend afhankelijk zou zijn van in het wild gevangen vis uit Europese wateren om in de jaarlijkse behoeften te voorzien, er begin juli⁹ geen vis meer te krijgen zou zijn. Overbevissing en de toenemende vraag –jaarlijks een stijging van gemiddeld 15 procent¹⁰ – van Europese consumenten zijn verantwoordelijk voor een nog groter tekort aan aanbod dat wordt gecompenseerd met vis die door Europese vaartuigen wordt gevangen in verre wateren, aquacultuur en geïmporteerde vis. Door de druk op visserij-, verwerkende en verkoopsector om het traditionele aanbod te blijven aanbieden terwijl dat niet meer verkrijgbaar is en winst te blijven maken, wordt het heel aantrekkelijk om goedkopere vis onjuist te etiketteren en als duurdere soorten te verkopen. Het verstopten van ‘misleidende’ vis in verwerkte producten zoals ovenklare maaltijden die bedekt zijn met een laag saus, of visstiscks en deze

⁹ nef (2011) Fish Dependence – 2011 Update: the increasing reliance of the EU on fish from elsewhere. London: new economics foundation. 36pp.

¹⁰ Food and Agriculture Organization of the United Nations (2007) Future Prospects for Fish and Fishery Products.

⁴ Fish consumption in the European Union in 2015 and 2030. <ftp.fao.org/docrep/fao/010/ah947e/ah947e.pdf>

HARTMUT SCHWARZBACH/ARGUS/STILL PICTURES

